

PATENTBESVÄRSRÄTTENS DOM

meddelad i Stockholm den 21 januari 2013

Klagande

Krav ekonomisk förening, 716422-5364

Box 1037, 751 40 Uppsala

Ombud: Aros Patent AB

Box 1544, 751 45 Uppsala

SAKEN

Registrering av varumärket KRAV-märkt

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Patent- och registreringsverkets (PRV) beslut den 11 oktober 2011
angående v.ans. nr 09-04616, se bilaga 1

DOMSLUT

Patentbesvärsrätten avslår överklagandet.

LC

Postadress	Besöksadress	Telefon	Fax	Org.nr
Box 24160	Karlavägen 108	08-450 39 00	08-783 76 37	202100-3971
104 51 Stockholm				

YRKANDEN M.M.

Krav ekonomisk förening har vidhållit ansökningsen.

Föreningen har till grund för sin talan hållit fast vid att varumärket KRAV-märkt i sig besitter för registrering erforderlig särskiljningsförmåga för de varor som omfattas av varuförteckningen och att det i vart fall genom användning förvärvat sådan förmåga.

Föreningen har till utveckling av talan, utöver vad som åberopats i PRV, anfört bl.a. följande. Den omständigheten att ett varumärke i ett uppslagsverk anges - felaktigt - som ett adjektiv är inte i sig en ståndpunkt för att ett varumärke saknar ursprunglig särskiljningsförmåga. En bedömning avseende ursprunglig särskiljningsförmåga måste göras utifrån ordet i sig i förhållande till aktuella varor och tjänster. Ordet "krav" används i språklig betydelse "det man kräver, anspråk, begäran, fordran", t.ex. "att uppfylla vissa krav". Ordkombinationen "kravmärkt" säger ingenting - något är märkt med krav, men vad avses? Föreningen menar i första hand att KRAV-märkt inte är i avsaknad av ursprunglig särskiljningsförmåga. I andra hand har märket genom långvarig och omfattande användning erhållit särskiljningsförmåga.

KRAV-märkt är ett specifikt kännetecken för huvudmannens varor. Föreningen har inga "egna varor"; alla varor är olika licenstagares varor som således säljs under två varumärken. Omsättningskretsen består således av konsument/slutanvändare och återförsäljare/näringsidkare. Även om varumärkesanvändningen sker av/genom licenstagaren så är det för varumärkesinnehavarens räkning. Dock gör detta att kopplingen mellan varumärket KRAV-märkt och aktuella varor är svår att tydligt få fram genom en marknadsundersökning ställd till allmänheten. Till skillnad från PRV anser förening att den utförda SIFO-undersökningen ger indikationer på att respondenterna – konsumenter/slutanvändare uppfattar KRAV-märkt som ett varumärke. De ingivna intygen representerar en del av omsättningskretsen som utgörs av återförsäljare/näringsidkare och är definitivt ett stöd för att KRAV-märkt uppfattas som ett varumärke i den delen av omsättningskretsen.

Det är skillnad mellan ekologiska varor och de varor som säljs under varumärket KRAV-märkt. Produkter som är ekologiskt producerade men inte certifierade får inte säljas som ekologiska produkter. Vad som får kallas ekologiskt styrs av EUs förordning om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter (Rådets förordning nr 834/2007). EU tillåter vissa nationella tillägsbestämmelser vilket innebär att föreningen även fortsättningsvis kan ha strängare regler för de licenstagare som vill erhålla rätt att använda något av föreningens varumärken. Föreningen är innehavare av vm.reg. nr 338153 med uttrycklig disclaimer avseende texten i märket förutom ordet KRAV samt vm.reg. nr 382772 och 204373 utan disclaimer för märkesordet KRAV. Från och med den 1 juli 2010 gäller obligatorisk märkning av ekologiska produkter med gemensam EU-symbol, ”Europa-lövet”. Certifierade ekologiska produkter måste bära EU-märket men får därutöver även märkas med andra varumärken. Kontroll- och certifieringsorganen i Sverige är Kiwa Aranea, Smak AB, HS Certifiering och Valiguard AB. Certifierade ekologiska produkter kan säljas utan att bära något av föreningens varumärken. Cirka 80 % av den ekologiska livsmedelsförsäljningen är certifierad enligt föreningens regler och bär därmed något av föreningens märken. KRAV-märkt är således inte en association till vissa sorters varor såsom PRV tyvärr anser utan är ett kännetecken för huvudmannens specifika varor och uppfyller kraven på varumärkesregistrering.

Firman KRAV ekonomisk förening registrerades år 1985 och såväl firman som kännetecknet KRAV har sedan dess använts i en omfattning som har gjort märket känt i en mycket hög utsträckning. Varumärket KRAV är Sveriges mest kända miljömärkning för mat uppbyggd på ekologisk grund med särskilt höga krav på djuromsorg, hälsa, socialt ansvar och klimatpåverkan. Idag finns 6 200 KRAV-certifierade produkter.

Genomsnittskonsumenten ser märket varje dag och känner väl till märket. Kännedomen om varumärket KRAV uppgick bland konsumenterna till 99 % år 2010. Kännedomen om märket är stabil. Varumärket är även väl känt bland de stora dagligvaruhandlarna Axfood, ICA och COOP vilka representerar över 65 % av dagligvaruhandeln i Sverige. Det råder inte någon tvekan om att KRAV är mycket väl känt i producentledet samt att kännedomen ökar för varje år. En bidragande orsak till att kännedomen om märket ökar för varje år är att föreningen är mycket aktiv

när det gäller sin utbildningsverksamhet. Konferenser, seminarier och utbildning i andra former har sedan länge ingått i föreningens verksamhet. Föreningen har utbildningar för bl.a. miljöchefer, inköpare, konsumentupplysare och kostchefer. Därutöver tillkommer den kontinuerliga utbildning och information som föreningen tillhandahåller via telefon, mail och hemsida. Hemsidan har cirka 40 000 besökare varje månad.

Märket har gjorts så känt att det tagits med i Nationalencyklopedin. Där anges att KRAV står för följande: ursprungligen Kontrollföreningen för Alternativ Odling, Kontrollföreningen för Ekologisk Odling, KRAV ekonomisk förening, ekonomisk förening som verkar för att främja ekologisk produktion och konsumtion av växt- och djurprodukter, bildad 1985. Med hänsyn till att KRAV finns upptaget i Nationalencyklopedin torde det enligt praxis innebära att det är allmänt känt som kännetecken.

Även Språkrådet, som bl.a. svarar för språkvården i Sverige, har som svar på fråga från föreningen uppgivit att Kravmärkt ska skrivas med stor begynnelsebokstav eftersom Krav är en förkortning på en organisation. Detta visar att varumärket KRAV-märkt har särskiljningsförmåga och inte är ett ord som enbart anger att en vara är ekologiskt odlad eller uppfödd. Svaret visar också att Krav, enligt Språkrådets uppfattning, är ett kännetecken även i sammansättningen Kravmärkt, d.v.s. att märkesdelen inte på något sätt har förlorat sin särskiljningsförmåga i sammansättningen.

Föreningen har givit in viss ytterligare utredning.

DOMSKÄL

Av utredningen i målet framgår att KRAV ekonomisk förening sedan år 1985 upplåter rätten att använda beteckningen KRAV-märkt till försäljare av livsmedel som uppfyller föreningens regler. Vidare framgår att föreningen för egen del inte vare sig säljer eller producerar några egna varor.

Mot denna bakgrund är det sökta märket närmast att anse som ett garantimärke, jfr PBR:s dom 2012-06-28 i mål 10-109 (BRA MILJÖVAL).

Ansökan om registrering avser dock ett individualmärke, dvs. ett märke som syftar till att ange det kommersiella ursprunget för de varor som ansökan omfattar. Märkets särskiljningsförmåga för de sökta varorna ska därför bedömas med denna utgångspunkt.

Omsättningskretsen kan mot bakgrund av det sätt på vilket märket sökts registrerat och av vad som framkommit i målet bestämmas till såväl återförsäljare som genomsnittskonsumenter.

Redan märkesordet KRAV kan i förhållande till de varor som föreningens märke avser – såsom livsmedel, jordbruks- trädgårds- och skogsbruksprodukter – uppfattas som ett påstående om att varorna besitter vissa egenskaper, såväl beträffande sättet för deras framställning som beträffande produkterna i sig.

Sammansättningen KRAV-märkt är – även med beaktande av det ingående bindestrecket – närmast ägnat att uppfattas som ett påstående om att varorna är märkta med ordet KRAV. Sammansättningen saknar därmed, i än högre grad än märkesordet KRAV, förmåga att fungera som individualiseringsmedel för de avsedda varorna.

Av det anförda följer att det sökta varumärket saknar inneboende särskiljningsförmåga för de varor som det avser.

Fråga är då om märket genom användning förvärvat för registrering erforderlig särskiljningsförmåga för de sökta varorna.

Företrädare för dagligvaruhandlarna Axfood och ICA som representerar en betydande del av livsmedelshandlarna här i landet, har intygat att kännetecknet KRAV-märkt av dem uppfattas som ett varumärke som in-nehåller av KRAV ekonomisk förening. I intygen anges dock därjämte att intygsgivarna uppfattar ”KRAV-märkt” som ett individualiseringsmedel för ekologiskt jord- och vattenbruk där råvaror och livsmedel framställs/produceras i enlighet med KRAV ekonomisk förenings regler.

Innehållet i de åberopade intygen ger uttryck för att det finns en kännedom om föreningens verksamhet för främjande av ekologisk produktion och i det sammanhanget tillhandhållande av en märkning

som garanterar vissa omständigheter avseende varor med annat kommersiellt ursprung än från föreningen.

Mot bakgrund av vad som anförts ovan, om att sökanden inte producerar eller återförsäljer egna produkter, utan licensierar ut märket, kan dock de åberopade intygen inte läggas till grund för slutsatsen att det sökta märket i återförsäljarledet kommit att uppfattas som ett angivande av kommersiellt ursprung i den mening att det förknippas med varor från KRAV ekonomisk förening.

Intygen visar således inte att märket förvärvat särskiljningsförmåga med avseende på de sökta varorna bland återförsäljarna av varorna.

Så som PRV anført är de åberopade undersökningarna behäftade med vissa brister och tar inte sikte på konsumenternas uppfattning om beteckningen KRAV-märkt ur ett varumärkesrättsligt perspektiv. Undersökningarna kan därför inte läggas till grund för en bedömning av särskiljningsförmåga hos beteckningen KRAV-märkt ur konsumenternas synpunkt. Inte heller övrig utredning i målet visar att konsumenterna uppfattar KRAV-märkt som ett kännetecken för varor med ett visst kommersiellt ursprung.

Sammanfattningsvis saknar alltså det sökta märket ursprunglig särskiljningsförmåga för de varor det avser och det har inte heller visats att det förvärvat sådan förmåga för de varor som ansökan omfattar. Överklagandet kan därför inte bifallas.

ANVISNING FÖR ÖVERKLAGANDE, se bilaga 2 (Formulär B)

I avgörandet har deltagit patenträttsrådet Jeanette Bäckvall, ordförande och referent, f. patenträttsrådet Ulf Hallin samt adjungerade ledamoten Jon Bergman. Enhälligt.